

Dramaturgia

În premieră absolută

Din când în când capitala teatrului românesc se mută în orașe care mai rar sunt și capitalele de mondenitate ale acestei arte. Sibiu s-a transformat în ultimii ani într-un loc important al gândirii teatrale din România, prezentând totodată, în cadrul colocviilor sale de critică teatrală, și spectacole proprii. Așa s-a întâmplat la ultimele două ediții ale Colocviilor, când vorbele frumoase au fost ilustrate practic prin reprezentații de valoare ca *Sinucigașul* de N. Erdman sau *Don Quijote* după Cervantes.

Alegându-și ca temă "Dramaturgia de azi în premieră absolută", cea de a IV-a ediție a Colocviului național de critică teatrală "Radu Stanca", desfășurată în zilele de 21 și 22 februarie 1999 la Sibiu, a demonstrat că, și în condiții de severă austeritate materială, dacă mai mulți sufletești își reunesc eforturile, se pot obține câștiguri semnificative pentru strategia și tactica vieții culturale. Dezbătând, în edițiile precedente, chestiuni actuale precum "Dramaturgia românească pe scenele din țară", "Rolul secretarului literar în teatru" sau "Probleme de estetică și teatrologie", era firesc să se ajungă la abordarea problemelor referitoare la piesa românească pe afișul teatrelor și în portofoliul editurilor. Asta și pentru că prezența vie a unei mișcări teatrale nu se exprimă numai în numărul de piese valoroase puse în lumină de actori talentați și regizori inventivi și originali, ci în primul rând prin frecvența și seriozitatea cu care este servită dramaturgia națională și mai ales cu care sunt create condițiile pentru scrierea ei în continuare. Căci nu ne putem declara mulțumiți cu succesele internaționale dacă plămada spirituală din care sunt alcătuite aceste reușite nu este în primul rând una națională. Dacă iubim teatrul românesc și credem în potențele sale artistice este firesc să ne punem întrebarea, reluată cu obstinție și la colocvii: cum este asigurată prezentarea dramaturgiei românești de azi în premieră absolută?

Salutându-i pe participanții la colocvii, Alexandru Ion Olteanu, subprefectul județului Sibiu, a promis că nu va precupeți sprijinul acordat teatrului pentru ca

Sibiul să rămână în continuare un important centru de cultură și artă. Subliniind ideea păstrării și valorificării dramaturgiei românești, Mircea Ghițulescu a pledat convingător, alături de alți participanți, pentru necesitatea cunoașterii acestei dramaturgii așa cum a fost ea scrisă, întrucât mulți dintre regizori, invocând o libertate greșit înțeleasă, s-au îndepărtat, în spectacolele lor, de sensul textului. De aceea, dramaturgia trebuie *citită* de specialiști, tocmai pentru ca acest mesaj original să fie cunoscut și pentru ca reprezentațiile terribiliste, care nu mai păstrează din piesă decât titlul, să se împuțineze tot mai mult. Iar necesitatea ca teatrele să prezinte dramaturgie românească actuală răspunde nevoii publicului de a găsi soluții la întrebările acestui tulburător sfârșit de mileniu, piesa românească fiind singura capabilă să ne lărgească orizontul cunoașterii de noi înșine.

În debutul colocviului de critică, invitaților le-a fost oferită premiera absolută a spectacolului **Cantonul de vânătoare** de George Genoiu, în regia lui Horațiu Ioan Arpad, realizat la Teatrul "Radu Stanca". Actorii au reușit să anime personajele inspirate din realitatea convulsionată a "perioadei de tranziție", când mulți condotieri sau mercenari ai vechiului regim au "schimbat barca", încercând să ne convingă că și-au schimbat și credințele. Autorul propune o antrenantă dezbatere pe tema trăinilor și motivațiilor acestui tip de personaje, reprezentate în piesă de

Dominic (Mentorul) și de Șuteu, și demască o teribilă răclă neociocoismul. În **Cantonul de vânătoare** reprezentațiile sale politico-istorice sunt stilizate, capabile să reveleze înțelesuri ascunse, imperceptibile altfel, iar locurile unde se desfășoară acțiunea capătă surprinzătoare deschideri metaforice. Cătuțul devine astfel un centru simbolic de manipulare, condus de Mentor. Dar dacă Dominic mai este capabil de o târzie remușcare,

Mihai Bica și Ioana Blaga în **Cantonul de vânătoare** de G. Genoiu

ceilalți mercenari, foști nomenclaturiști de rangul doi, vor suferi în final un act justițiar care-i anihilează. **Cantonul de vânătoare** reprezintă deocamdată cea mai succintă, poetică și critică analiză făcută totalitarismului și posttotalitarismului.

Fresca socială ce prinde viață pe scena sibiană vine să ne convingă că promisiunea "Mentorului" acestui teatru de a realiza o stagiune dedicată integral dramaturgiei românești are toate șansele de a se împlini.

Victor Ernest Mașek